MTA MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

A Határon Túli Magyarok Titkárságának sajtószemléje

2026. november 5.

A HTMT HÍREI

Videón a 2026-os Jubileumi Tudományünnep programsorozat nyitóünnepsége

A tudomány és a szabadság elválaszthatatlanságáról, valamint a tudomány autonómiájának jelentőségéről beszélt Baka András köztársasági elnök, Pósfai Mihály akadémiai elnök és Kecskeméti Gábor, az MTA főtitkára a Magyar Tudományos Akadémia Jubileumi Tudományünnep 2026 című rendezvénysorozatának nyitóünnepségén. Az 1956-os forradalom emléke és hősei előtt tisztelgő rendezvényen Rainer M. János történész díszelőadásában az 1956-os események történetírásban való megjelenítéséről beszélt… Forrás MTA.hu: teljes cikk >

Tisztújító gyűlést tartott a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács

Október 28-án került megrendezésre a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács (KMAT) tisztújító közgyűlése hibrid formában. Az eseményhez a kárpátaljai magyar akadémikusok Beregszászban, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetemen és az Ungvári Hungarológiai Központban tudtak csatlakozni. Az eseményen a tisztújítás mellett díjátadóra is sor került. […] A közgyűlés döntésének értelmében a KMAT elnökévé Spenik Sándort, az Ungvári Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási és Tudományos Intézetének (UMOTI) igazgatóját választották. Az eseményeket az elnökség és az ellenőrző bizottság megválasztása követte… Forrás Karpataljalap.net: teljes cikk >

Domus Café: Daschek Éva őstörténet kutató előadása

Szeretettel meghívjuk Daschek Éva őstörténet kutató, az MTA külső köztestületi tagjának A Suba-lyukbarlang biokronológiai tanulmányozása a barna és barlangi medve fogainak morfodinamikája alapján: kérdéskör és módszertan című előadására a Domus 'Collegium Hungaricum'-ban. Időpont: 2026. november 11., 17.45… Forrás MTA.hu: teljes cikk >

MTNE 2026 - IX. Partium Konferencia

A Magyar Tudomány Napja Partiumban 2026 rendezvénysorozat keretében november 13-án, Nagyváradon tartják a IX. Partium Konferenciát Fényes Elek öröksége: Partiumi gyökerektől a modern magyar statisztikáig címmel. A Partiumi Keresztény Egyetemen megrendezett konferencián többek között köszöntőt mond: Bitay Enikő az MTA külső tagja, az Erdélyi Múzeum-Egyesület elnöke valamint Morvai Tünde, az MTA Határon Túli Magyarok Titkárságának osztályvezetője. A rendezvény szervezői a Partiumi Keresztény Egyetem, az Erdélyi Múzeum-Egyesület és az MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottsága… Forrás EME.ro: teljes cikk >

MTNE 2026 - 17. Matematika és Informatika Alkalmazásokkal Konferencia

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 25. jubileumi fórumának részeként 2026. november 13–15. között rendezik meg Kolozsváron a 17. Matematika és Informatika Alkalmazásokkal Konferenciát A Bolyaiak nyomában a mesterséges intelligencia korában címmel. A konferenciának a Babeș–Bolyai Tudományegyetem központi épülete ad otthont. A rendezvény szervezői a BBTE Magyar Matematikai és Informatikai Intézete, az Erdélyi Múzeum-Egyesület Matematikai és Informatikai Szakosztálya, a KAB Matematikai, Informatikai és Csillagászati Szakbizottsága és a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem… Forrás EME.ro: teljes cikk >

Az Erdélyi Iskola pedagógiai programjának aktualitása

A Babeș–Bolyai Tudományegyetem Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézete és a Kolozsvári Akadémiai Bizottság 2026. november 13-án konferenciát szervez Kolozsváron „A nagy időkhöz nagy nemzedék kell” – Az Erdélyi Iskola pedagógiai programjának aktualitása címmel. A Márton Áron-emlékévhez kapcsolódó rendezvény az 1933 és 1944 között megjelent Erdélyi Iskola című pedagógiai folyóirat örökségét és máig érvényes nevelési elveit állítja középpontba, különös tekintettel a gyermekközpontú oktatásra, a pedagógusok folyamatos szakmai fejlődésére, a reformpedagógiai irányzatokra, valamint a hagyomány- és értékőrzésre… Forrás KAB.ro: teljes cikk >

MTNE 2026 - Régészeti szekció: Leletek, tárgyak, régiségek

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 25. fórumának részeként 2026. november 14-én régészeti szekcióra kerül sor Kolozsváron, Leletek, tárgyak, régiségek. Az anyagi kultúra szerepe a régészeti kutatásban címmel. A rendezvénynek az Erdélyi Múzeum-Egyesület székháza ad otthont, szervezői pedig az Erdélyi Múzeum-Egyesület, a BBTE Kolozsvári Magyar Történeti Intézete és a Pósta Béla Egyesület… Forrás EME.ro: teljes cikk >

Előadás: Magyar diaszpóra

Papp Z. Attila, a Kisebbségkutató Intézet igazgatója, kutatóprofesszora meghívott előadóként MAGYAR DIASZPÓRA. Rövid történeti áttekintés: tények, trendek, intézmények címmel tartott előadást az Országgyűlés Magyarságpolitikai Bizottságának 2026. október 20-i, az 1956-os forradalom és szabadságharc közelgő hetvenedik évfordulója alkalmából megrendezésre került, tematikus ülésén. […] Az ülésen készült felvétel megnézhető az Országgyűlés YouTube csatornáján… Forrás Kisebbsegkutato.hu: teljes cikk >

ROMÁNIA/ERDÉLY

RMDSZ: Hiányos a kisebbségvédelmi törvénykezés alkalmazása

Hiányos Romániában a kisebbségvédelmi törvénykezés, de a meglévő törvények alkalmazása is – hívta fel az Európa Tanács Regionális és Kisebbségi Nyelvek Európai Chartájának szakértői testülete figyelmét az RMDSZ küldöttsége. A szövetség tájékoztatása szerint a keddi, kolozsvári megbeszélésen a szövetséget Vincze Loránt európai parlamenti képviselő, valamint Horváth Anna és Szilágyi Dóra ügyvezető alelnök képviselte. […] Az európai parlamenti képviselő felhívta a figyelmet a marosvásárhelyi orvosi egyetem esetére, ahol a törvény által garantált önálló magyar kar létrehozása a mai napig várat magára. A bírósági döntések és a kétnyelvű feliratok kapcsán Vincze Loránt kifejtette, hogy a romániai bíróságok sorozatosan a magyar nyelv használatát korlátozó döntéseket hoznak… Forrás: Bukarestiradio.ro: teljes cikk >

Politikum: Megújítaná az RMDSZ-t, a hozzászólók önkritikát és vezetőváltást sürgetnek

Az RMDSZ jövőjéről, a politikai szervezet megújulásának szükségességéről és az erdélyi magyar parlamenti képviselet veszélyeztetettségéről indított vitát Facebook-oldalán Csoma Botond, az RMDSZ parlamenti képviselője. A politikus az értelmiség szélesebb körű bevonását is sürgeti a közpolitikai programok kidolgozásába. Megítélése szerint az RMDSZ-nek nem elegendő az etnikai érdekképviseletre összpontosítania. […] A hozzászólások egyik legkeményebb bírálatát Gáspárik Attila rendező, színész, egyetemi oktató, a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház korábbi vezérigazgatója, az MTA külső köztestületének tagja fogalmazta meg. Szerinte a megújulást azzal kellene kezdeni, hogy az RMDSZ bocsánatot kér azoktól, akiket politikailag vagy szakmailag ellehetetlenített. […] Vissza-visszatérő téma az erdélyi magyar közbeszédben az RMDSZ ifjúságpolitikája, ennek ékes példája volt Székely Balázs MIÉRT-alelnök bejegyzése, majd a vele készült interjú is. […] E kérdések mentén a Magyar Ifjúsági Értekezlet (MIÉRT) november 3-án kerekasztal-beszélgetést szervezett, ahol szakemberekkel járták körbe a témát… Forrás: Kronika.ro: teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 > teljes cikk 4 >

Digitális állampolgári felelősségek: Új választható tantárgy a láthatáron

Mesterséges intelligencia (MI) és digitális állampolgárság a neve annak az új tantárgynak, amelyet a romániai középiskolások választhatnak jövőtől – közölte hétfőn az oktatási minisztérium. […] A minisztérium azt is ismertette, hogy mit tanulnak majd a diákok az órákon. Az egyik fő téma a személyes adatok védelme. A diákok megbízható források segítségével tanulják meg megkülönböztetni, mi készült MI-vel, mi megtévesztő, és mi ellenőrzött tartalom… Forrás: Kronika.ro: teljes cikk >

Több mint száz pedagógust készítettek fel a veszélyes tárgyak felismerésére

A belügyminisztérium 114 pedagógust részesített képzésben a veszélyes tárgyak jogosulatlan birtoklásával vagy használatával kapcsolatos esetek felismeréséről és jelentéséről – közölte vasárnap a tárca. A pedagógusok felkészítése mellett fokozzák a rendőri jelenlétet is az iskolák környékén. […] A témával foglalkozó korábbi cikkünkben Szilveszter Ibolya, a temesvári Bartók Béla Elméleti Líceum matematikatanára arról beszélt, hogy miközben a kortársbántalmazásról több foglalkozás és előadás is elérhető, a súlyos fizikai erőszak megelőzését segítő, rendszeres, gyakorlati pedagógusképzés hiányzik. Mint a Krónikának kifejtette: a táskák ellenőrzése helyett a figyelmeztető jeleket kellene észrevenni… Forrás: Kronika.ro: teljes cikk > teljes cikk 2 >

A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen alapításának 80. évfordulóját ünneplik 2026. november 5–8. között

Nagyszabású programsorozatra készülnek a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen, az alumni fesztivál az intézmény fennállásának 80. évfordulóját ünnepli. A marosvásárhelyi „színi” jogelődjét Mihály király által jegyzett rendelettel Kolozsváron hozták létre 1946-ban. 1954-ben helyezték át a Szentgyörgyi István Színművészeti Intézetet Marosvásárhelyre, ahol a Köteles utcában 1962-től Stúdió Színház néven saját előadótérrel rendelkezik. […] November 8-án 13 órától a Stúdió Színház előterében kerül sor a Magyar nyelvű felsőfokú színészképzés Marosvásárhelyen. A Szentgyörgyi István Színművészeti Intézet történetei III. kötetének bemutatójára… Forrás: E-nepujsag.ro: teljes cikk > teljes cikk 2 >

Podcast: Interjúk az erdélyi magyar néprajzkutatás csúcsrendezvényéről

A BBTE BTK Magyar Néprajz és Antropológia Tanszéke, az EME Bölcsészet-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya, a Kriza János Néprajzi Társaság és az MTA KAB Néprajzi és Antropológiai Intézet által október közepén szervezett tudományos seregszemle házigazdája és főszervezője Keszeg Vilmos néprajztudós, egyetemi oktató, az MTA külső köztestületének tagja volt, aki a Kolozsvári Rádió kérdéseire is válaszolt… Forrás: Kolozsvariradio.ro: teljes cikk >

Podcast: Amerikai mesterséges intelligencia versus erdélyi magyar intelligencia

A Virtuális Bolyai Egyetem legutóbbi előadását Horváth Réka, a Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Kar oktatója tartotta „Amerikai mesterséges intelligencia versus erdélyi magyar intelligencia" címmel. […] Miért van még szükség egyetemre, ha a tudás egy kattintásnyira van? Mit adhat a társadalomnak a felsőoktatás, amit más nem tud megadni? Az előadás arra is kereste a választ, hogy az amerikai technológiák által dominált világban milyen szerepe lehet az erdélyi magyar felsőoktatásnak. Értekezését követően kérte mikrofon elé a Kolozsvári Rádió Horváth Rékát, az MTA külső köztestületének tagját… Forrás: Kolozsvariradio.ro: teljes cikk >

Az intézmény múltjához kapcsolódó császárportrékat állítottak ki a BBTE-n

Három Habsburg császárportré, II. Lipót, II. Ferenc és I. Ferdinánd restaurált képmását állították ki a kolozsvári Babeș–Bolyai Tudományegyetem (BBTE) főépülete dísztermének előterében. A három portré az egyetem napja alkalmából megnyitott állandó kiállítás részeként került a BBTE épületébe, az Aula Magna bejárata előtti folyosóra kedden. A tárlat címe Három portré, egy intézményi történet. A Guberniumtól az egyetemig és a múzeumig. A megnyitón Daniel David rektor, Lucian Nastasă-Kovács múzeumigazgató, az MTA külső köztestületének tagja, Rauca-Bencze Fruzsina festő-restaurátor művész és Horia Poenar rektorhelyettes szólt az összegyűlt közönséghez. […] Lucian Nastasa-Kovács arról beszélt, hogy a Bánffy-palotában lévő közgyűjtemény a leggazdagabb Erdélyben, raktáraiban jelentős mennyiségű értékes műalkotás található… Forrás: Szabadsag.ro: teljes cikk >

Bemutatták a Kirkósa Júlia operaénekes életútját összegző kötetet

Kirkósa Júlia Kolozsvár operaéletének meghatározó alakjának művészi életpályáját bemutató kötet, amelynek magyar címe Csak visszatekintve léphetsz előre. A kétnyelvű kiadványt Aura Poenar, a kritikaelmélet, a kulturális antropológia, a vizuális és előadó-művészetek avatott kutatója jegyzi, és a Școala Ardeleană Kiadónál jelent meg. […] A nagyközönség az október 29-i, csütörtök esti Don Carlos bemutató szünetében ismerhette meg a könyvet… Forrás: Szabadsag.ro: teljes cikk >

Publicisztika: Az egyetemisták mentális jólléte intézményi felelősség is

Ez a cikk abból a felismerésből indult ki, hogy a Kolozsváron tanuló diákok csoportban talán a leggyakoribb „magyarul beszélő" és „diákbarát áron" keresett szolgáltatás a pszichológusi. […] A diákbarát ár azonban többnyire 150 és 200 lej között mozog ülésenként, ami például a szociális ösztöndíj közel egytizedét jelenti. Ennek apropóján egyébként született is egy nyilvános lista, amely összegzi néhány szakember nevét. […] Az Eurostudent 2024-ben megjelent felmérése szerint az egyetemi hallgatók több mint fele, azaz 54%-uk saját állapotát kedvezőtlennek jellemezte. […] Felkerestük Kotta Ibolyát a BBTE pszichológia karának intézetvezetőjét, egyetemi adjunktust, az MTA külső köztestületének tagját, aki a magyar nyelvű pszichológiai tanácsadás kérdésében illetékes… Forrás: Transtelex.ro: teljes cikk >

A medve-ember konfliktusok megelőzésére használják a mesterséges intelligenciát Máramarosban

Tíz vadkamerával tesztelik Máramaros megyében azt a rendszert, amely mesterséges intelligencia segítségével figyelmeztet, ha a lakott területet medve közelíti meg. Az innovatív megoldást a World Wildlife Fund vezetésével lebonyolított nemzetközi uniós projekt keretében dolgozták ki. […] Szeretnénk, hogy később ez SMS vagy MMS formájában is működjön" – magyarázta Szabó D. Zoltán biológus, a WWF Románia munkatársa. […] Az ukrán és a romániai medvepopuláció, főleg a Máramarosi-havasokban nagyon összefonódik egymással, és ott a határon lévő két méter magas, folyamatos szögesdrótos kerítés szerintünk eléggé meg fogja zavarni a medvék szabad mozgását… Forrás: Transtelex.ro: teljes cikk >

Ismertetők: A sepsiszentgyörgyi Vörös Csillag múzeum

Elmentem megnézni a helyreállítási alapból létrehozott sepsiszentgyörgyi Vörös Csillag múzeumot, és a jelent is egy kicsit jobban megértettem a „szerzés" hátterének a bemutatásából a kisajátításoktól egészen a '80-as évek hiánygazdaságáig, illetve a nélkülözésekig. Három emelet, nagyjából 280 interjúrészlet, 1,2 millió karakternyi szöveg. […] „Úgy éreztük, hogy nagyon egyoldalú lett volna a történet, ha csak a szörnyűségeket mutatjuk be, és arra amúgy is van már példa − érvelt a Transtelexnek Tóth-Bartos András történész, a tárlat koncepciójának egyik kidolgozója. [...] Kinda István néprajzkutatóval, az MTA külső köztestületének tagjával teljesen szabad kezet kapott Tóth-Bartos a koncepció kidolgozásában. […] Elég sok elkeserítő

tapasztalatom van a romániai múzeumokkal kapcsolatban, kitesznek néhány tárgyat, amit szépen meg lehet nézni, de azzal el is engedik az érdeklődő kezét. A Vörös Csillag Múzeum állandó tárlata pont nem ilyen, sőt… Forrás: Transtelex.ro: teljes cikk > teljes cikk 2 >

Előadás az élet fekete és fehér pontjairól

Az idei évad első új bemutatójára készül a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház társulata: Háy János Elem című „lemerülő játékát" Kolcsár József rendezésében láthatja a közönség november 5-én, csütörtökön este 7 órától a Kamarateremben. A bemutatót követően közönségtalálkozóra kerül sor, amelyen az előadás alkotói mellett Háy János íróval is találkozhatnak a jelenlevők. […] Az előadásban egy hosszú közös élet története bontakozik ki. Gyerekek, akik felnőnek és elmennek. Munka, amely egyszer csak elveszíti korábbi jelentőségét. A test változásai, féltékenység, hűtlenség, kimondatlan sérelmek, apró veszekedések és nagy megbocsátások… Forrás: 3szek.ro: teljes cikk >

Múltidéző: A kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskola magyar tagozatának pere

Nagy Benedek III. éves történészhallgató 1956. október 23-án este a szüleinek írt levele minden dokumentumnál felemelőbben bizonyítja: a kolozsvári magyar egyetemi hallgatók, diákok körében valóban forradalmi hangulat volt. […] A kutatás során azt is egyértelműen sikerült bebizonyítanom: a kolozsvári Képzőművészeti Főiskola hallgatóinak – valójában Kolozsvár román és magyar diákjainak – ötpontos követelése – amelyet Balázs Imre olvasott fel – nem az 1956. október 23-i budapesti, a világtörténelemben is páratlan, százezres diáktüntetés követelései nyomán, hanem a MEFESZ szegedi, 1956. október 20-i programja alapján született. […] Tófalvi Zoltán cikke… Forrás: 3szek.ro: teljes cikk >

Vélemény: Miért kell nekünk magyarországi támogatás?

A támogatottak szemszögéből szokatlannak tűnhet feltenni azt a kérdést, hogy tulajdonképpen miben is áll egy egyesület, alapítvány, személy, rendezvény vagy helyi közösség magyarországi anyagi támogatásának a társadalmi haszna? Ilyesmire nem illik rákérdezni elsősorban azért, mert minden támogatott úgy gondolja, hogy ez olyan mértékben nyilvánvaló, hogy beszélni sem kell róla. […] A felsorolás nem jelez fontossági sorrendet, a ritkábban érvényesülő funkció is fontos, ha a társadalmi hatás mértékét, jellegét keressük. […] Bíró A. Zoltán, az MTA külső tagjának cikke… Forrás: Transtelex.ro: teljes cikk >

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Fiatal Kárpátaljai Magyar Kutatók Konferenciája

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem és a GENIUS Jótékonysági Alapítvány közös szervezésében huszonharmadik alkalommal tartották meg a Fiatal Kárpátaljai Magyar Kutatók Konferenciáját, melynek a Rákóczi Egyetem Apáczai Csere János Könyvtár Központi olvasóterme adott otthont. A rendezvényt minden év őszén a Magyar Tudomány ünnepe alkalmából szervezik meg. […] Az előadások három – nyelv-, irodalom- és neveléstudományi, természet- és élettudományi, történelem- és társadalomtudományi – szekcióban zajlottak. […] A konferencia végén átadásra kerültek az elismerő oklevelek, illetve három előadó a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács felajánlásával egyenként 1000 hrivnya különdíjban részesült.… Forrás: Kiszo.net: teljes cikk >

Magyar–ukrán gazdasági és infrastrukturális együttműködésről tárgyaltak Kárpátalján

Kárpátaljára látogatott Nagy Gábor Ferenc, Magyarország keleti és távol-keleti kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára november 4-én. A Miroszlav Bileckij kormányzóval folytatott megbeszélésen a két ország közötti gazdasági kapcsolatok erősítéséről, a határátkelők fejlesztéséről és a közös projektek megvalósításáról egyeztettek. […] A gazdasági kapcsolatok jelentőségét a megyei adatok is mutatják: Magyarország a hatodik helyen áll a Kárpátalján befektetett külföldi tőke mennyisége alapján, emellett a megye exportjának 47 százaléka Magyarországra irányul… Forrás: Karpatalja.ma: teljes cikk >

Bemutatták Sz. Kárpáthy Kata verseskötetét a Rákóczi Egyetemen

A Rákóczi Egyetem 30 éves jubileumi hetéhez kapcsolódva mutatták be Sz. Kárpáthy Kata író, költő-újságíró, az egyetem Filológia Tanszéke egykori diákjának Trivoga című verseskötetét. Az eseménynek az Apáczai Csere János Könyvtár adott otthont október 27-én. […] Csernicskó István, a Rákóczi Egyetem rektora rávilágított, hogy a nyelv olyan változó dolog, amely reagál a társadalmi változásokra; az orosz–ukrán háború kitörése óta nagyon sok új szó és fogalom jelent meg a hétköznapi nyelvhasználatunkban, ennek bizonyítéka a megjelent verseskötet címe is… Forrás: Karpatalja.ma: teljes cikk >

Videó: Új köteteket, fiatal tehetségeket és kulturális értékeket mutattak be az Irodalmi Kilátó

Magyarország Beregszászi Konzulátusának Munkácsy termében ismét megtartották az Irodalmi Kilátó elnevezésű zenés irodalmi-művészeti délutánt. A rendezvényen bemutatták az Együtt című folyóirat legfrissebb lapszámait, újra prezentálták Sz. Kárpáthy

Kata Trivoga című verseskötetét, valamint bemutatkozott egy fiatal beregrákosi tehetség, Koroly Krisztián is kéziratban lévő mesenovellájával. Az eseményen a kárpátaljai magyar irodalom és kultúra megtartó erejét, valamint a közösségi összefogást hangsúlyozták a felszólalók… Forrás: Youtube/Tv21Ungvar.com: teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 >

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Az állam a Beneš-dekrétumokra hivatkozva több mint 1,5 millió euró értékű telkek elkobzását hajtotta végre

A másodfokú bíróság a magyarok és a németek kollektív bűnösségére hivatkozva az államot ismerte el azon rendkívül értékes telkek tulajdonosának, amelyeken ma a fővárost elkerülő autópálya-körgyűrű áll. […] A bíróság annak ellenére végezte be a konfiskációt, hogy a per során az államot képviselő Szlovák Földalap nem tudott felmutatni olyan elkobzási határozatot, amit a telkek egykori tulajdonosának, Géhry Teréziának a kérdéses földterületeire adtak volna ki. […] A földalap a bíróság előtt egy állítólagos kitelepítési listával is érvelt, amelyen Géhry Terézia mellett elsőszülött lányának, Paulának a neve is szerepel. A listán 170 ezer név szerepel, miközben egykor 89 ezer személyt telepítettek ki. Ráadásul Géhry Terézia német volt, így rá nem vonatkozott a lakosságcsere-egyezmény… Forrás: Parameter.sk: teljes cikk >

Bukovszky László történész: Ne várjunk katarzist a magyar ügynökaktáktól

A magyar kormány legalább egy évtizedes késéssel hozta meg ezt a lépést, mondja Bukovszky László történész, aki a szlovák akták nyilvánosságra hozatalát levezényelte. […] „Feltételezem, hogy eddig nem ismert információk is nyilvánosságra kerülnek, amelyek a szlovákiai magyarok pártállami történetéhez köthetők” – mondja Bukovszky a magyar akták nyilvánosságra hozásáról. […] A cseh és szlovák tanulság Bukovszky szerint az, hogy sem nagyobb katarzist, sem nagyobb társadalmi feszültséget nem hozott ez az esemény… Forrás: Napunk.sk: teljes cikk >

Hamarosan lezárul a Könyvtörténetek II. fejezete

Plágiumbotrány, egy meghiúsult kiadástörténet, irodalmi barátságok, régi dedikációk és egy csőtörés története is helyet kapott a Bibliotheca Hungarica könyves videópodcastjának idei évadában. […] Ezeket az apró, mégis beszédes nyomokat követi a somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézet szakkönyvtárának, a Bibliotheca Hungaricának a videópodcastja, a Könyvtörténetek, amely november elején zárja második évadát. […] A műsor házigazdája Roncz Melinda könyvtáros, s mellette az évad első felében Csanda Gábor könyvszerkesztő, később pedig Bolemant Lilla irodalomtörténész, nőirodalomkutató, az MTA külső köztestületének tagja töltötte be a moderátori szerepet. […] A második epizódban Végh László, a Bibliotheca Hungarica és a Szlovákiai Magyar Levéltár alapítója, szintén az MTA külső köztestületének tagja idézi fel a gyűjtemény történetét, egy különleges, mindössze egy példányban fennmaradt kézirat apropóján… Forrás: Felvidek.ma: teljes cikk >

Kassai Polgári Klub nemzetközi konferenciát szervezett

Kétnapos nemzetközi konferenciát rendezett a Kassai Polgári Klub október 27-én és 28-án karöltve a Kelet-szlovákiai Múzeummal a Hóhér Bástya épületében. […] Az első két előadás a családi kapcsolatokat elemezte. […] Kerékgyártó József Károly előadásában a fejedelem és bujdosótársai utolsó útjának nemcsak Heves vármegyei szakaszát tekintette át. […] Uršuľa Ambrušová: II. Rákóczi Ferenc – a fejedelem utolsó útja c. kötetét mutatta be. A konferencián levetítették a filmet, mely a centenáriumi ünnepséget örökítette meg. A konferencia résztvevői fejet hajtottak a Rákóczi kriptában… Forrás: Felvidek.ma: teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 >

Podcast: A fejedelem kultuszának nyomában

Október 29-én múlt százhúsz éve annak, hogy Kassán újratemették II. Rákóczi Ferencet. […] Személyének kultusza már életében szárba szökkent, emlékezete pedig századokon át is fennmaradt, a különböző történelmi korokban ugyanakkor más-más színezetet kapott. Az idén 350 éve született fejedelem kultuszának alakulásáról, illetve arról, mikor hogyan értelmezték örökségét, Rácz Vince Czáboczky Szabolcs történésszel, civilben a Szlovák Tudományos Akadémia kassai Társadalomtudományi Intézetének és a Fórum Kisebbségkutató Intézet munkatársával beszélgetett… Forrás: Patria24.sk: teljes cikk >

Életre keltek a Lévai járás népviseleti kincsei

Különleges népviselet-bemutatóval egybekötött kiadványbemutatóra került sor október 30-án a lévai Astrum Laus Szálloda konferenciatermében. Az eseményen felvonultatták a járás jellegzetes népviseleteit, emellett újraalkották Léva hagyományos városi viseletét is. […] A lévai viselet újraalkotása Vincze Lászlóhoz, a Nyitrai Levéltár lévai fiókjának munkatársához, valamint David Hudec néprajzi szakemberhez kötődik. […] A kétnyelvű rendezvényen külön helyet kapott a bemutatón a mára sajnos eltűnt Mohi település népviselete, a fekete ruhás menyasszony öltözete. Az est végén Léva hagyományos városi viseletét is bemutatták… Forrás: Felvidek.ma: teljes cikk >

Színház- és kultúrtörténeti vetélkedő középiskolásoknak

A Symbol polgári társulás és a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége „Molière nyomában” címmel színház- és kultúrtörténeti vetélkedőt hirdet középiskolás diákok számára. A verseny témája a francia drámaíró életútja, színházi munkássága és elsősorban a Tartuffe című komédiája. […] A csapatverseny során a résztvevők megismerkedhetnek Molière korával, a színész és drámaíró pályájával, és a feladatok arra is ösztönzik a diákokat, hogy felfedezzék Molière komédiáinak aktualitását az emberi gyengeségek, a képmutatás, az előítéletek és a társadalmi elvárások kapcsán. […] A jelentkezési határidő 2026. november 20… Forrás: Bumm.sk: teljes cikk >

SZERBIA/VAJDASÁG

Publicisztika: Mekkora beleszólása van az MNT-nek a vajdasági magyar intézmények működésébe?

Ki dönt a magyar kulturális intézmények támogatásáról, milyen szerepe van a Magyar Nemzeti Tanácsnak a könyvtárak, színházak és művelődési szervezetek működésében, és milyen kapcsolatban áll a Magyar Szóval, a Hét Nappal vagy a Pannon RTV-vel? A november 8-i nemzeti tanácsi választás előtt bemutatjuk, milyen jogosítványokkal rendelkezik az MNT a kultúra és a tájékoztatás területén. […] A szerbiai nemzeti tanácsokról szóló törvény alapján az MNT kulturális intézményeket alapíthat, meghatározott esetekben alapítói jogokat gyakorolhat, részt vehet az intézmények irányítótestületeinek kialakításában, és véleményezheti vezetőik kinevezését… Forrás: Szmsz.press: teljes cikk >

Fontos botanikai felfedezés a magyarkanizsai Járáson

A védett területként nyilvántartott magyarkanizsai Járáson Szigetvári Csaba egy rendkívül ritka növényfajt, a Cyperus pannonicust, azaz a magyar palkát azonosította. A megállapítást eljuttatták a védett terület kezeléséért felelős Palics-Ludas Közvállalathoz, amely továbbította az adatokat az illetékes természetvédelmi szakértőknek. […] A mostani azonosítás kiemelt jelentőségű a régió biodiverzitása szempontjából, ugyanis jelen állás szerint ez a magyar palka egyetlen ismert és dokumentált lelőhelye egész Vajdaság területén… Forrás: Pannonrtv.com: teljes cikk >

Bicskei Zoltán filmrendező, grafikusművész és esszéíró kapta idén a Herceg János Irodalmi Díjat

Az elismerést csütörtökön, a Dunatáji Herceg János Nap rendezvény keretében adták át a zombori Bieliczky Károly Városi Könyvtárban. A díjat Nataša Turkić, az intézmény igazgatója nyújtotta át. […] A bírálóbizottság indoklásában kiemelte Bicskei Zoltán sokoldalú alkotói tevékenységét, valamint a vajdasági magyar kultúrában betöltött szerepét. A Magyar Művészeti Akadémia rendes tagjaként is annak a meggyőződésnek a képviselője, hogy a művészet nem elszakad a közegtől, hanem abból nő ki, és oda tér vissza… Forrás: Pannonrtv.com: teljes cikk >

DIASZPÓRA

Emléktábla-avatás Sokolacon

Történelmi pillanat Bosznia-Hercegovinában – 70 év után emléktáblát kaptak az 1956-os magyar menekültek – áll a Vajdasági Magyar Újrakezdés Facebook-oldalán. A bejegyzésben arról is tájékoztatnak, hogy az avatást Sokolacon tartották meg, az emléktáblát pedig annak a 287 magyar menekültnek a tiszteletére emelték, akik a forradalom leverését követően ezen a településen találtak menedéket… Forrás: Magyarszo.rs: teljes cikk >

Összeállította: Bóna László